

Sygnatura akt II Ca 698/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Dydo

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2014 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **R. D.**

przeciwko **D. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 12 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 705/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wałbrzychu do ponownego rozpoznania

Sygn. Akt. II Ca 698/14

UZASADNIENIE

Apelacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że świetle art 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Jeśli chodzi oświadczenie woli przyjęte w formie pisemnej, czyli wyrażone w dokumencie, to sens tych oświadczeń ustala się przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu. W procesie jego interpretacji podstawowa rola przypada językowym regułom znaczeniowym (tak SN w uchwale 7 sędziów z dnia 29 września 1995r., III CZP 66/95, OSNIC 12/95 poz. 168). Tylko wówczas, gdy zawarte w dokumencie oświadczenia woli nie są jawne, niejednoznaczne, można przy wykładni tych oświadczeń woli posilkować się innymi dowodami w tym dowodami osobowymi. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy bezkrytycznie przyjął, że podstawą żądania powoda była umowa z dnia 18 kwietnia 2012 r., która została zaakceptowana i podpisana przez strony, pomimo że okoliczności faktyczne sprawy wskazywały na odmienne ustalenia stron w zakresie wykonania, sposobu rozliczenia prac oraz charakteru samej umowy. Dodatkowo strona pozwana kwestionowała sam fakt zawarcia tej umowy. Ponad to Sąd I instancji nie zwrócił uwagi na okoliczność, że w sprawie I C 76/13, powód (wykonawca) jako podstawę swojego roszczenia wskazał umowę ustną oraz protokół z dnia 6 czerwca 2012 r. sporządzony na podstawie kosztorysu powykonawczego, przy sporządzaniu którego notabebe nie uczestniczył. Zarówno w powyższej sprawie jak i w niniejszym postępowaniu źródło materialnoprawne roszczeń powoda jest identyczne - remont dachu budynku położonego na nieruchomości pozwanego. Znamienne jest również fakt, że powód w ogóle nie dysponował drugim egzemplarzem tej umowy, co w stosunkach zobowiązaniowych jest nie do przyjęcia (art. 78 § 1 k.c.). Również z treści pism powoda wynika, że „właściwa” umowa nie została przez niego podpisana z uwagi na niezgodność z ustaleniami ustnymi i „zapisem sposobu wynagradzania zgodnie z przekazanym (...) projektem umowy”. O wstępnym (nie wiążącym) charakterze umowy z dnia 18 kwietnia 2012 r. mogą świadczyć również zapiski naniesione przez pozwanego na dokumencie, a odnoszące się do zobowiązania inwestora (pозwanego) do przedłożenia własnej umowy, co uczynił sporządzając projekt umowy z dnia 9 maja 2012 r. Co więcej, Sądowi Rejonowemu umknął istotny fakt, a mianowicie, że przedmiotowa umowa nie została w ogóle podpisana przez powoda

R. D.. Pod treścią postanowień widnieją nieczytelne podpisy pozwanego oraz jego parafy „po korekcie” a także nieczytelny podpis. – prawdopodobnie J. D., jednak Sąd I instancji nie dokonał w tym zakresie żadnych ustaleń. Powyższe zaniechanie uniemożliwia prawidłową identyfikację stron umowy z dnia 18 kwietnia 2012 r. Co prawda o czynnym udziale J. D. w uzgodnieniach treści umowy, świadczy również zapissek, że projekt umowy przedłożył do negocjacji i korekty ze strony wykonawcy właśnie J. D., nie mniej jednak z treści przedłożonego na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014 r. pełnomocnictwa ogólnego z datą 24 marca 2005 r. nie wynika, by J. D. był umocowany do działania w imieniu powoda w czynnościach związanych z działalnością gospodarczą powoda – tj. robotami budowlanymi. Powyższe pełnomocnictwo nie zostało również wpisane w (...)powoda. Co istotne, pozwany twierdził, że w ogóle nie okazano mu dokumentu pełnomocnictwa dla J. D., pomimo wyraźnych jego wniosków w tym zakresie (pismo z dnia 2 kwietnia 2013 r. - k. 18 akt sprawy I C 76/13, pismo z dnia 5 czerwca 2014 r. - k. 51 akt sprawy).

W związku z powyższym istniały istotne wątpliwości, co do związania stron umową z dnia 18 kwietnia 2012 r. oraz ustaleń dokonanych przez pozwanego i J. D. w drodze negocjacji w zakresie zarówno wykonanych robót budowlanych jak i sposobu wynagrodzenia powoda – czy to na podstawie ryczału, czy protokołu powykonawczego. Interpretacja postanowienia umowy - znaczeniowo niejasnego - nie może być oparta tylko na analizie językowej odnośnego fragmentu umowy, lecz konieczne jest również zbadanie zamiaru i celu stron, a także kontekstu faktycznego, w jakim umowę uzgadniano i zawierano. Nie można tego uczynić bez przesłuchania osób bezpośrednio zainteresowanych, ewentualnie przy uwzględnieniu okoliczności przedmiotowych, takich jak - istotne w stosunkach gospodarczych - zasady i zwyczaje współpracy, i to zarówno między stronami, jak i w układach stron z innymi osobami (wyrok SN z dnia 8 lipca 2004 r. IV CK 582/03 LEX nr 188466, wyrok SN z dnia 19 stycznia 2006 r. IV CK .343/05 LEX nr 191167) Trafny jest zatem zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego tj. art. 227 kpc w zw. z art. 232 kpc., szczególnie, że obie strony w toku postępowania prawidłowo zgłaszały wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z zeznań stron, J. D. i F. F. na okoliczność ustalenia wstępnych uzgodnień stron w zakresie wykonanych prac. Te dowody miały kardynalne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zwarzywszy na treść roszczenia. Skoro Sąd Rejonowy nie przeprowadził w zasadzie żadnego postępowania dowodowego mimo prawidłowo zgłoszonych i istotnych wniosków dowodowych to wydanie wyroku było oczywiście przedwczesne i naruszało przepisy procedury cywilnej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 kpc uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien przeprowadzić w całości postępowanie dowodowe, w szczególności przesłuchać strony – powoda i pozwanego oraz J. D. na okoliczności towarzyszące zawarciu umowy, przeprowadzonych negocjacji, ustaleń w zakresie wykonanej usługi i sposobu wynagrodzenia. Sąd również rozważy zasadność przesłuchania F. F., jednak nie na okoliczność wad wykonanych prac przez powoda, a na ewentualną wiedzę świadka co do podejmowanych konsultacji i pertraktacji między stronami.

Oczywiście nietrafione jest naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisu art 199 k.p.c. W procesie, z powagi rzeczy osądzonej korzystają tylko rozstrzygnięcia merytoryczne zawarte w wyrokach oraz nakazach zapłaty, a w postępowaniu nieprocesowym postanowienia co do istoty sprawy. Z waloru res iudicata nie korzysta zatem postanowienie o umorzeniu postępowania wskutek zawarcia pozasądowej ugody między stronami – tak jak miało to miejsce w sprawie I C 76/13.

W zakresie niewłaściwego zastosowania przepisu art. 647kc, Sąd Okręgowy uznał, że strony łączyła umowa o roboty budowlane, natomiast stwierdzenie przez pełnomocnika powoda, że była to umowa o dzieło nie ma wpływu na przyjętą kwalifikację prawną przez sąd.